चिकित्सा शिक्षा आयोग

आशयपत्र, सम्बन्धन तथा प्रत्यायनसम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि, २०७८

<u>कार्यकारी समितिको मिति २०७८/७/२२ गतेको निर्णयानुसार स्वीकृत</u>

<u>पहिलो संशोधन : मिति २०७८।१२।२२ गते</u>

चिकित्सा शिक्षाका शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि शिक्षण संस्था स्थापना गर्न चाहने संस्थाले चिकित्सा शिक्षा आयोगबाट लिनुपर्ने आशसयपत्र, सम्बन्धन र प्रत्यायनका लागि राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ तथा राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७ को व्यवस्थालाई सरलीकृत एवम् व्यवस्थित गरी कार्यान्वयन गर्न बाञ्छनीय भएकाले,

चिकित्सा शिक्षा आयोगले यो कार्यविधिबनाएको छ ।

परिच्छेदः एक

<u>प्रारम्भिक</u>

१. <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ</u> (१)यस कार्यविधिको नाम "आशयपत्र, सम्बन्धन तथा प्रत्यायनसम्बन्धी आन्तरिक कार्यविधि,२०७८" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्तलागू हुनेछ ।

२. <u>परिभाषाः</u> विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा, यस कार्यविधिमा;

(क) “आयोग” भन्नाले चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५क दफा ३ बमोजिमको आयोग सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “आशयपत्र”भन्नाले चिकित्सशिक्षा सम्बन्धी शिक्षण संस्था स्थापना गर्नभन्दा पहिला तोकिएका विवरण र कागजातका आधारमा सम्बन्धन सम्बन्धी थप कार्य अघाडि बढाउन आयोगवाट दिइने अनुमति पत्र भन्ने सम्झनु पर्छ

(ग) “ऐन” भन्नाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “चिकित्सा शिक्षा” भन्नाले स्वास्थ्य पेसासम्बन्धी सवै विधा र तहकाशिक्षा (हेल्थ प्रोफेसनल एजुकेशन) सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) “निर्देशक” भन्नाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ को दफा २९ बमोजिमको निर्देशक सम्झनु पर्दछ ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग

(च) “निर्देशनालय” भन्नाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ को दफा २८ बमोजिमको निर्देशनालय सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “नियमावली” भन्नाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७ सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “प्रतिष्ठान” भन्नाले प्रचलित कानुनबमोजिम चिकित्सा शिक्षा सञ्चालनका लागि स्थापित प्रतिष्ठान भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(झ) “प्रत्यायन”भन्नाले शिकित्सा शिक्षासम्बन्धी शिक्षण संस्था वा शैक्षिक कार्यक्रमको गुणस्तरको प्रमाणीकरणलाई सम्झनु पर्छ । यस शब्दले सम्बन्धन प्राप्त गरिसकेको चिकित्सा शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरेको संस्थाले आयोगवाट प्राप्त गुणस्तर सम्बन्धी प्रमाणपत्र समेतलाई जनाउँछ । यसलाई अंग्रेजीमा एक्रिडिटेशन (Acreditation) भनी सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) "परिषद" भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदलाई जनाउँछ ।

(ट) “विश्वविद्यालय” भन्नाले चिकित्सा शिक्षा प्रदान गर्न, गराउन प्रचलित कानुनबमोजिम स्थापित विश्वविद्यालय सम्झनु पर्दछ ।

(ठ) “सम्बन्धन”भन्नाले चिकित्सशिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्न आशयपत्र पाइसकेको संस्थाले आशयपत्रमा उल्लेख भएका शर्त र तोकिएका अन्य मापदण्ड अनुगमन र परीक्षण गरी पूरा भएपछि आयोगको शिफारिसका आधारमा सम्बन्धित विश्वविद्यालय/ परिषदवाट दिइने संस्था/कार्यक्रम संचालनको अनुमति पत्र भन्ने सम्झनुपर्छ ।

(ड) “शिक्षण संस्था” भन्नाले प्रचलित कानुनबमोजिम स्थापित चिकित्सा शिक्षा प्रदान गर्ने मेडिकल कलेज वा शिक्षण संस्था सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले शिक्षण संस्था सञ्चालन गर्न दिइएको विस्तारित कार्यक्रमको अनुमतिलाई समेत जनाउँछ ।

(ढ) “समिति” भन्नाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ को दफा ८ बमोजिमको कार्यकारी समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेदः दुई

आशयपत्रसम्बन्धी व्यवस्था

३. **आशयपत्र सम्बन्धी व्यवस्थाः**(१) चिकित्सा शिक्षाका कार्यक्रम संचालन गर्न संस्था स्थापना गर्न चाहनेले यो कार्यविधि एवम् ऐनर नियमावली बमोजिमका प्रक्रिया पूरा गरी नियमावलीको अनुसूची १ मा तोकिएबमोजिमको ढाँचामा प्रत्येक वर्षअसार एकगतेदेखि असार मसान्तभित्र आयोगमा आशयपत्रका लागि निवेदन दिन सकिनेछ ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग

तर पहिलोपटकका हकमा यो कार्यविधि लागू भएको तीन महिनाभित्रमा आशयपत्रका लागि आवेदन गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको आशयपत्र प्राप्तिका लागि ऐनले व्यवस्था गरेबमोजिम देहायका विवरण तथा कागजात संलग्न गरी आयोगमा निवदेन दिनुपर्नेछः

क. शिक्षण संस्था स्थापनकाको लागि नक्सांकन सम्बन्धी विवरण,

ख. शिक्षण संस्था स्थापनाको सम्बन्धमा आर्थिक तथा प्राविधिक प्रस्ताव,

ग. सम्बन्धन लिन चाहेको विश्वविद्यालय/परिषदको [1]अनुसूची १क मा व्यवस्था भएको नमुना बमोजिमको सहमती पत्र,

घ. अस्पताल संचालन सम्बन्धमा स्वास्थ्यसम्बन्धी विषयमा हेर्ने नेपाल सरकारको मन्त्रालयको स्वीकृतिपत्र,

ङ. राष्ट्रिय मापदण्ड तथा नक्साङ्कनसँगको अनुकूलता खुल्ने विवरण तथा कागजात,

च. जग्गा, भवन, अस्पताल, लगानीको सुनिश्चितता, लगानीकर्ताको विश्वसनीयता, भौतिक पूर्वाधार, सेवाक्षेत्र, आवधिक तथा विषय क्षेत्रगत योजना समेत खुलाई तयार गरिएको विस्तृत प्रस्ताव,

छ. ऐनको दफा १२ बमोजिमको अवस्था नरहेको विवरण तथा कागजात,

ज. गैरसरकारी वा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालन गरिने मेडिकल कलेज भए प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना र दर्ता भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

झ. मेडिकल कलेज र शिक्षण अस्पताल एकै स्थानमा वा एक अर्कालाई पायक पर्ने स्थानमा हुने सुनिश्चितता भएको ड्रइङ डिजाइन र लोकेशन म्याप,

ञ. एमबिबिएस कार्यक्रमको लागि कम्तीमा तीन सय शैया रबिडिएस/नर्सिङ कार्यक्रमका लागि कम्तीमा एकसय शैयाको मापदण्डअनुरूपको अस्पताल सञ्चालनमा रहेको प्रमाण,

ट. शैक्षिक, प्रशासनिक एवं शिक्षण अस्पताल र आवासीय भवन निर्माण र विस्तारको गुरूयोजना,

ठ. नयाँ कार्यक्रम थपका लागि उक्त शिक्षण संस्था संचालनमा रहेको र अन्य कार्यक्रम संचालनका लागि पूर्वाधार र प्राज्ञिक सक्षमता पूरा भएको विवरण

ड. संस्था नवीकरण गर्नुपर्ने भएमा अघिल्लो बर्षको नवीकरण र कर चुक्ताको प्रमाणपत्र,

चिकित्सा शिक्षा आयोग

[1] पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

ढ. आफ्नै संस्थाको नाममा जग्गा हुनुपर्ने कार्यक्रमका हकमा देहायबमोजिमको जग्गा भएको प्रमाण

१. मेडिकल कार्यक्रम संचालनका लागि हिमाल, पहाड तथा उपत्यकामा कम्तीमा २०० रोपनी र तराईमा भए कम्तीमा १६ विघा ।

२. डेन्टल कार्यक्रम संचालनका लागि लागि हिमाल, पहाडतथा उपत्यकामा कम्तीमा १०० रोपनी र तराईमा भए कम्तीमा आठ विघा ।

३. बुँदा नं (१) र (२) बाहेकका अन्य कार्यक्रमका हकमा हिमाल, पहाडतथा उपत्यकामा भए कम्तीमा २० रोपनी र तराईमा भए कम्तीमा चार विघा ।

४. बुँदा नं १ देखि ३ सम्मको जग्गाको हकमा बढीमा दुई स्थानसम्ममा प्रबन्ध गर्न सकिनेछ तर उक्त दुई स्थान विचको दूरी १० किलोमिटरभन्दा बढी हुने छैन ।

(३) खण्ड (ढ) मा जे सुकै भनिए तापनि पहिले नै सम्बन्ध लिई चिकित्सा विधाका कुनै पनि कार्यक्रम संचालन भई रहेका शिक्षण संस्थामा थप कार्यक्रम संचालन गर्न आशयपत्रका लागि निवेदन पेस गर्दा अस्पताल संचालन गर्नुपर्ने कार्यक्रम बाहेकका अन्य कार्यक्रममा साविकमा तोकिएको मापदण्ड पूरा भएको भए यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

(४) दफा ५ को उपदफा(३) बमोजिम समितिको सिफारिस समेतको आधारमा आयोगले अवधि र आवश्यक शर्त तोकि अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा आशयपत्र प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(५) सम्बन्धन लिइ कुनैपनि तहको कार्यक्रम संचालन गरिरहेका शिक्षण संस्थाले सोही कार्यक्रममा थप विषय संचालनका लागि आशयपत्र लिनुपर्ने छैन तर नयाँ कार्यक्रम संचालनका लागि आशयपत्र लिनुपर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम नयाँ विषय तथा कार्यक्रम थप गर्ने सम्बन्धमा अन्य कुराहरु कार्यकारी समितिले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

४. <u>आबेदन शुल्क:</u>(१) यस कार्यविधिअनुसार आवेदन गर्दाका बखत प्रति कार्यक्रम अनुसूची ७ बमोजिमको शुल्क आयोगले तोकेको बैंकमा जम्मा गरेको सक्कलै भौचर संलग्न राखी पेस गर्नुपर्नेछ ।

(२) स्थापना भई संचालनमा रहेको र स्थापना हुने शिक्षण संस्थाले एकपटकमा बढीमा तीनवटा कार्यक्रम संचालनका लागि आवेदन गर्न पाइने छ।

(३) विशिष्टीकृत सेवाका लागि चाहिने नयाँ शैक्षिक कार्यक्रम र नेपाल सरकारले प्राथमिकता तोकेको क्षेत्र र स्थानमा स्थापना भएको शिक्षण संस्थाका लागि नवीकरण दस्तुर लाग्ने छैन ।

५. **विज्ञ समूह गठन:**(१) दफा ३ बमोजिम परेका निवेदन उपर ऐन तथा यस नियमावलीमा उल्लिखित शर्त तथा मापदण्ड पूरा भए वा नभएको सम्बन्धमा अध्ययन तथा स्थलगत अनुगमनगरी प्रतिवेदन पेश गर्न समितिले आवश्यक ठानेमा विज्ञहरू रहेको कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा(१) बमोजिम कार्यदल गठन भएको अवस्थामा कार्यदलले पेश गरेको प्रतिवेदन समेतका आधारमा त्यस्तो संस्थाले निर्धारित मापदण्ड र शर्त पूरा गरेको देखिएमा आशयपत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यकारी समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।

(३) उपदफा(२) बमोजिम समितिको सिफारिस समेतको आधारमा आयोगले अवधि र आवश्यक शर्त तोकी आशयपत्र प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(४) नियमावली प्रारम्भ भएपछि आशयपत्र प्राप्त गरेका शिक्षण संस्थाको आशयपत्रको अवधि पाँच वर्षसम्म बहाल रहनेछ र सो अवधिभित्र शिक्षण संस्था संचालन नभएमा त्यस्तो संस्थाले प्राप्त गरेको आशयपत्र स्वत: रद्द हुनेछ ।

६. **आशयपत्रको नवीकरण :**(१) नियमावली प्रारम्भ हुँदाका बखत आशयपत्र प्राप्त गरेका शिक्षण संस्थाले ऐन तथा यस नियमावली बमोजिमको प्रत्येक वर्ष असार मसान्तभित्र नवीकरणका लागि निवेदन पेस गर्नुपर्नेछ ।

(२) आशयपत्र नवीकरणको नमुना अनुसूची ३ बमोजिम हुनेछ ।

(३) आशयपत्रको नवीकरणदस्तुर अनुसूची ७ मा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

(४) दफा ३ बमोजिमको शर्त पूरा नगरेका शिक्षण संस्थाको आशयपत्र नवीकरण गरिने छैन ।

(५) आशयपत्र पाएको मितिले पाँच वर्षको अवधिभित्र मापदण्डका शर्त पूरा गरी शिक्षण संस्था सञ्चालन नभएमा आशयपत्र स्वत: रद्द हुनेछ र आशयपत्रका लागि बुझाएको शुल्क फिर्ता हुनेछैन ।

(६) उपदफा(३) बमोजिमको मापदण्डका शर्त पूरा गरी शिक्षण संस्था सञ्चालन नभए वा यस नियम बमोजिम नवीकरण नगरेमा वा नभएमा सम्बन्धित संस्थाले प्राप्त गरेको आशयपत्र रद्द हुनेछ ।

तर, त्यसरी आशयपत्र रद्द गर्नु अघि सम्बन्धित संस्थालाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मनासिव मौका दिनु पर्नेछ ।

७. **<u>आशयपत्र प्रदान नगरिने</u>:** (१) ऐनको दफा १२ बमोजिम देहायकोअवस्थामा शिक्षण संस्था स्थापना गर्न आशयपत्र प्रदान गरिने छैनः

(क) विद्यार्थीको पढाई र अभ्यासका लागि मेडिकल तर्फ कम्तीमा तीनसय तथा डेन्टल र नर्सिङतर्फ एकसय शैयाको अस्पताल संचालन नभएसम्म सम्बन्धित विषयको कुनै कार्यक्रम संचालन गर्न,

(ख) यस कार्यविधि र आयोगले तोकेका अन्य मापदण्ड पूरा नभएमा ।

(ग) दफा ५ बमोजिमको विज्ञ समूहले सिफारिश नगरेमा ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐन प्रारम्भ भएको मितिले दश वर्षसम्म काठमाडौं उपत्यका भित्र मेडिकल, डेन्टल र नर्सिङ विषयमा स्नातक कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि शिक्षण संस्था स्थापना र संचालन गर्न आशयपत्र प्रदान गरिने छैन ।

(३) साविकमा अन्य कार्यक्रमको सम्बन्धन लिइ संचालन गरिरहेका शिक्षण संस्थामा कार्यक्रम थप गर्दा समेत उपदफा (२) बमोजिमको हुनेछ ।

परिच्छेद तीन

<u>सम्बन्धन सम्बन्धी व्यवस्था</u>

८. <u>सम्बन्धन सम्बन्धी व्यवस्था</u> :(१) दफा३ बमोजिम आशयपत्र प्राप्त गरेको शिक्षण संस्थाले ऐनको दफा १३ को अधीनमा रही सम्बन्धनको सिफारिसको लागि आयोगलेनिर्धारण गरेको अनुसूची ४ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निवेदन दिने संस्थाले देहायका शर्तहरु पूरा गरेको हुनु पर्नेछः

(क) आशयपत्रमा उल्लिखित शर्तहरू पूरा गरेको,

(ख) प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिई लगातार तीन वर्षसम्म आफ्नै अस्पताल पूर्ण रुपमा सञ्चालन गरेको,

(ग) आयोगले निर्धारण गरेको मापदण्ड र प्रचलित कानूनले तोकेका मापदण्ड पूरा गरेको,

(घ) विश्वविद्यालय/परिषदबाट सम्बन्धन प्राप्त गर्न योग्य रहेको प्रमाण पेश गरेको,

(ङ) अनुसूची-२ बमोजिम भौतिक, प्राज्ञिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार पूरा गरेको,

(च) स्वयम् मूल्याङ्कन प्रतिवेदन संलग्न गरेको,

(छ) आशयपत्र नवीकरण भएको ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका शर्तहरु पूरा गरे वा नगरेको सम्बन्धमा आयोगले विज्ञद्वारा अनुगमन गराई प्रतिवेदन लिन सक्नेछ ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग

(४) उपनियम (३) बमोजिमको अनुगमन प्रतिवेदन समेतका आधारमा समितिले सम्बन्धित संस्थालाई सम्बन्धन दिने प्रयोजनको लागि आयोगमा सिफारिस गर्नसक्नेछ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम समितिको सिफारिस समेतका आधारमा आयोगले सम्बन्धित संस्थालाई अनुसूची ५को ढाँचामा सम्बन्धन दिन विश्वविद्यालय/परिषदलाईसिफारिस गर्नसक्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम सम्बन्धनका लागि सिफारिश गरिएका संस्थालाई पूर्व स्वीकृति/ सहमति दिने विश्वविद्यालय/परिषदले सम्बन्धन दिई सोको जानकारी आयोगमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

९. <u>सम्बन्धन खारेजी सम्बन्धी व्यवस्था:</u>(१) सम्बन्धन प्राप्त वा आङ्गिक शिक्षण संस्थाले स्वीकृत मापदण्ड पूरा गरे वानगरेको सम्बन्धमा आयोगले विज्ञद्वारा निरीक्षण गराउन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम निरीक्षणगर्दा ऐनको दफा १४ को उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था पाइएमा एक पटकको लागि मापदण्ड पूरा गर्न बढीमा एक वर्षको समय दिन सकिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको अवधिभित्र मापदण्ड पूरा गर्न नसक्ने शिक्षणसंस्थाले प्राप्त गरेको एक वा सो भन्दा बढी शैक्षिक कार्यक्रमको सम्बन्धन खारेजीका लागि आयोगले सम्बन्धितविश्वविद्यालय/परिषदमा सिफारिस गर्नेछ ।

(४) नियम २५ बमोजिम आयोगले निर्धारण गरेको शुल्क भन्दा बढी शुल्क लिएमा समितिको सिफारिसमा आयोगले त्यस्तो शिक्षण संस्थाको सम्बन्धन खारेजीका लागि विश्वविद्यालय/ परिषद समक्ष सिफारिस गर्न सक्नेछ।

(५) उपनियम (३)वा(४) बमोजिम सिफारिस प्राप्त भएमा सम्बन्धित विश्वविद्यालयले ऐनको दफा १४ को उपदफा (२) र (३) बमोजिमको प्रकृया पूरा गरी त्यस्तो शिक्षण संस्थाको कुनै एक वा सो भन्दा बढी शैक्षिक कार्यक्रमको सम्बन्धन खारेजी गर्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम सम्बन्धन खारेज भएका शिक्षण संस्थाको विवरणसम्बन्धित विश्वविद्यालय वा परिषदले सार्वजनिक गरी पन्ध्र दिनभित्र आयोगमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(७) सम्बन्धन खारेजी भएका शिक्षण संस्थामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अध्ययन पूरा गराउने तथा उपाधि प्रदान गर्ने कार्य सम्बन्धित विश्वविद्यालय वा परिषदले गर्नु पर्नेछ र सोको आर्थिक दायित्व सम्बन्धन खारेज भएको शिक्षण संस्थाको हुनेछ ।

परिच्छेदः चार

प्रत्यायन सम्बन्धी व्यवस्था

१०.**प्रत्यायन सम्बन्धी व्यवस्थाः**(१) चिकित्सा शिक्षाका कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रत्येक शिक्षण संस्थाले आफ्नो र आफूले संचालन गर्ने कार्यक्रमको प्रत्यायन गराउनु पर्नेछ ।

(२) ऐनको दफा १५ बमोजिमको प्रत्यायनसम्बन्धी कार्य मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयले गर्नेछ ।

(३)उपदफा (१) र (२)बमोजिमको कार्यमा सहयोग गर्न नियमावलीको नियम २५(१) बमोजिम देहायको चिकित्सा शिक्षा प्रत्यायन समिति रहने छ ।

(क) निर्देशक, मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालय - संयोजक

(ख) रजिष्ट्रार, नेपाल मेडिकल काउन्सिल - सदस्य

(ग) विश्वविद्यालयका डीनहरू मध्ये समितिबाट मनोनीत एक जना - सदस्य

(घ) प्रतिष्ठानकाडीनहरूमध्ये समितिबाट मनोनीत एक जना - सदस्य

(ङ) नेपाल मेडिकल काउन्सिल, नेपाल नर्सिङ परिषद्लगायतका पेशागत व्यावसायिक परिषद्का अध्यक्षहरूमध्ये समितिबाट मनोनीत एक जना - सदस्य

(ङ) महाशाखा प्रमुख (प्रत्यायन हेर्ने), विश्वविद्यालय अनुदान आयोग - सदस्य

(छ)वरिष्ठ अधिकृत, मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालय- सदस्य– सचिव

(४) शैक्षिक कार्यक्रमहरूको प्रत्यायन गराउन चाहने शिक्षण संस्थाले नियमावलीको नियमावलीको अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा आवेदनदिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम प्रत्यायनका लागि प्राप्त आवेदनको अध्ययन तथा छानविनका लागि चिकित्सा शिक्षा प्रत्यायन समितिले आवश्यकता अनुसार विज्ञ सम्मिलित अध्ययन कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ।

(६) उपदफा(५) बमोजिम अध्ययन कार्यदल गठन भएको अवस्थामा सो कार्यदलले आवेदक संस्थाको प्राज्ञिक एवम् भौतिक पूर्वाधारको स्थलगत अध्ययन गरी दफा १० को उपदफा (३) को समितिले निर्धारण गरेको प्रत्यायन सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गरे वा नगरेको सम्बन्धमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम प्रतिवेदन पेश भएको भए सो समेतका आधारमा उपदफा (३) बमोजिम गठित समितिले त्यस्तोशिक्षण संस्थाको कुनै एक वा एकभन्दा बढी शैक्षिक कार्यक्रमलाई प्रत्यायन गर्न मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयलाई सिफारिस गर्नेछ ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग

(८) उपदफा (७) बमोजिम प्राप्त सिफारिसका आधारमा मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयले सम्बन्धित शिक्षण संस्थाको कुनै एक वा एक भन्दा बढी शैक्षिक कार्यक्रमलाई समितिको सिफारिशमा प्रत्यायन गर्न सक्नेछ ।

(९) उपनियम (८) बमोजिमप्रत्यायन प्राप्त कार्यक्रमहरूको मापदण्ड अनुरूपको पूर्वाधार पूरा गरेको नदेखिएमा समितिले जुनसुकै बखत प्रत्यायन रद्द गर्न सक्नेछ ।

तर, त्यसरी प्रत्यायन रद्द गर्नु अघि सम्बन्धित संस्थालाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्नेछ ।

(१०) संस्था तथा कार्यक्रमको प्रत्यायन गर्दा अनुसूची ७ बमोजिमको शुल्क लाग्नेछ ।

परिच्छेदः पाँच

विविध

११. **नेशनल बोर्ड अफ मेडिकल स्पेसियालिटिजका कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी व्यवस्थाः** नेशनल बोर्ड अफ मेडिकल स्पेसियालिटिजका कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी व्यवस्था नेशनल बोर्ड अफ मेडिकल स्पेसियालिटिजका कार्यक्रम संचालनकार्यविधि, २०७७ बमोजिम हुनेछ ।

१२. **परिषद अन्तर्गत संचालन हुने चिकित्सा शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमको आशयपत्र, सम्बन्धन तथा प्रत्यायन सम्बन्धीव्यवस्थाः**(१) परिषद अन्तर्गत संचालन हुने चिकित्सा शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमको आशयपत्र, सम्बन्धन तथा प्रत्यायन सम्बन्धी व्यवस्था गर्नका लागि कार्यकारी समितिले प्रत्यायन समितिका सदस्यको संयोजकत्वमा एक प्रत्यायन उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको समितिले परिषद अन्तर्गत संचालन हुने चिकित्सा शिक्षाका सबै कार्यक्रमको आशयपत्र, कार्यक्रमको स्वीकृति, सम्बन्धन, सिट निर्धारण र प्रत्यायन तथा संस्था नवीकरण सम्बन्धमा प्रत्यायन समिति समक्ष सिफारिश गर्नेछ ।

(३)उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त सिफारिसको अध्ययन गरी प्रत्यायन समितिले आशयपत्र तथा सम्बन्धन सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्नका लागि कार्यकारी समितिमा पेस गर्नेछ ।

(४) परिषदअन्तर्गत संचालन हुने चिकित्सा शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमको आशयपत्र, प्रत्यायन रसम्बन्धन सम्बन्धी शुल्क अनुसूची ७ बमोजिम हुनेछ ।

१३. **बाधा, अड्काउ फुकाउः**यस कार्यविधि बमोजिमको व्यवस्था कार्यान्वयनमा कुनै बाधा, अड्काउ परेमा योजना, समन्वय तथा प्राज्ञिक उन्नयन र मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयको सिफारिशमा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार समितिलाई हुनेछ ।

१४.**<u>अनुसूचीमा हेरफेरः</u>** समितिको निर्णयानुसार मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयको समन्वयमा योजना, समन्वय तथा प्राज्ञिक उन्नयन निर्देशनालयले अनुसूचीमा आवश्यक हेरफेर, थपघट र परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

१५.**<u>कार्यविधिमा संशोधनसम्बन्धी व्यवस्थाः</u>** यस कार्यविधिमा परिमार्जन तथा संशोधन गर्नुपरेमा योजना, समन्वय तथा प्राज्ञिक उन्नयन र मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालयको सिफारिशमा समितिले गर्नेछ ।

१६.**खारेजीः** परिषद अन्तर्गतका कार्यक्रमको आशयपत्र र सम्बन्धन सम्बन्धमा यस पूर्व भएका परिपत्र र अधिकार प्रत्यायोजन यो कार्यविधि लागू भएपछि स्वतखारेज हुनेछ ः

चिकित्सा शिक्षा आयोग

अनुसूची १

(नियम ६ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

<u>आसयपत्रका लागि आयोगमा दिनुपर्ने निवेदनको ढाँचा</u>

मिति:

श्री चिकित्सा शिक्षा आयोग,

सानोठिमी भक्तपुर ।

विषय: **<u>आसयपत्र सम्बन्धमा</u>**।

............प्रदेश............जिल्ला....................महा/उप/नगर/गाउँपालिका............वडा नं.......स्थानमा .... विषयको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि शिक्षण संस्था स्थापना/नयाँ कार्यक्रम थप गर्नका लागिआसय पत्र प्राप्तगर्न राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ तथा राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७ मा उल्लिखित कागजात तथा विवरण, चार प्रति आर्थिक तथा प्राविधिक प्रस्ताव र निवेदनदस्तुरवापत रू. ....(अक्षरेपी रु.   ) दाखिला गरेको सक्कलैबैंकभौचर समेत संलग्न गरी यो निवेदन पेश गरेकोछु।

<u>विवरण</u>

१. संस्थाकोनाम:

२. संस्थादर्ता नं.:

३. संस्थादर्तामिति:

४. संस्था दर्ता गर्ने निकाय:

५. स्थायी लेखानं.

६. शिक्षण संस्थाको नाम:

७. शिक्षणस्थापनागर्नेस्थान:

८. सम्बन्धनका लागि सहमति प्रदान गर्ने विश्वविद्यालय:

९. सम्पर्कव्यक्तिकोनाम: पद: फोननं.

१०. पत्रचारगर्नेठेगाना:

११. नयाँ कार्यक्रम थपका लागि भए

क. साविकमा संचालनमा रहेका कार्यक्रम:१.   २.   ३.

ख. नयाँ माग गरिएको कार्यक्रम: १.   २.   ३.

संस्थाको छाप

<u>निवेदक</u>

हस्ताक्षर:

नामथर:

पद: फोन नं.:

स्थायी ठेगाना :

चिकित्सा शिक्षा आयोग

[२]अनुसूची १क

सम्बन्धित विश्वविद्यालय/परिषदले दिने सहमती पत्रको नमुना

श्री चिकित्सा शिक्षा आयोग
सानोठिमी, भक्तपुर ।

…………...….. जिल्ला …………………………….पालिका वडा नं. ……………….. को ………………………………(संस्थाको नाम) ले यस विश्वविद्यालय अन्तर्गत रही चिकित्सा शिक्षाको……………तहको …………….. कार्यक्रम संचालन गर्न/कार्यक्रम थप गर्नका लागि लागि यस विश्वविद्यालय/परिषदमा सम्बन्धन सहमती पाउन दिएको निवेदन उपर कार्बाही हुँदा यस विश्वविद्यालय/परिषदको……………………… (विश्वविद्यालय/परिषदका प्रचलित कानुन उल्लेख गर्ने) बमोजिम राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन २०७५ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) प्रयोगजनका लागि सम्बन्धन सहमती दिइएको व्यहोरा मिति …………………… को निर्णयानुसार अनुरोध छ ।

……………………………………………

पद:

नाम:

कार्यालयको छाप

[२] पहिलो संशोधनद्वारा थप

अनुसूची २

(दफा २ सँग सम्बन्धित)

<u>आयोगबाट दिइने आशयपत्रको ढाँचा</u>

च.नं.:

मिति:

विषय:आशयपत्रसम्बन्धमा।

श्री

प्रस्तुत विषयमा त्यस संस्थाले चिकत्सा शिक्षा अन्तर्गतको ...., ..., ...कार्यक्रमका लागि पूर्वाधार तयार गर्न आशयपत्र प्राप्तिका लागि पेश गरेको आवेदन उपर कारवाहीका लागि सम्बन्धन तथा प्रत्यायन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ को दफा ५ बमोजिम गठित समितिको सिफारिस बमोजिम राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५, राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७ र आसयपत्र, सम्बन्धन तथा प्रत्यायन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ मा उल्लिखित सबै व्यवस्था तथा निम्नलिखित शर्तहरू पालना गर्नेगरी देहायका शैक्षिक कार्यक्रमको पूर्वाधार विकासका लागि कार्यकारी समितिको मिति २०.......।.......।.......को निर्णयानुसार ....वर्षका लागि आशयपत्र प्रदान गरिएको व्यहोरा अनुरोधछ।
आशयपत्र प्रदान गरिएका विषय:
आशयपत्र लागू हुने मिति:

<u>संस्थाले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू</u>

(क) शिक्षण संस्थाले स्वदेशी लगानी भए १० प्रतिशत र विदेशी वा विदेशीसँग संयुक्त लगानी भए २० प्रतिशत विद्यार्थीहरुलाई आयोगको सिफारिसमा नि:शुल्क अध्ययन गराउनु पर्नेछ।

(ख) नि:शुल्क अध्ययन गर्न पठाइएका विद्यार्थीहरुसंग आयोगले तोकेको शीषर्कमा मात्र रकम लिनपाउनेछ।

(ग) मेडिकल/डेन्टल कार्यक्रम संचालन गर्ने संस्थाले शिक्षण अस्पततालको २०(वीस) प्रतिशत शैया असहाय र अशक्त विरामीको लागि छुट्याउनुपर्नेछ।त्यसमध्ये १० (दश) प्रतिशतलाई नि:शुल्क उपचार गराउनुपर्नेछ भने १० (दश) प्रतिशतलाई वेडको शुल्क नलिने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

(घ) अध्ययनको लागि शिक्षण संस्थामा कार्यरत विदेशीहरुले व्यक्तिगत क्लिनिक खोल्न वा अरुको क्लिनिकमा कार्य गर्न पाउने छैनन्।

(ङ) नेपालमा दर्ता नभएको विदेशी संस्थाले आशयपत्र प्राप्त गरेको ६ महिनाभित्र नेपालभित्र संस्था दर्ता गर्नुपर्नेछ।

(च) शिक्षण संस्थाले सम्बन्धन दिने विश्वविद्यालय/परिषद् सम्बन्धित काउन्सिलका शर्त वन्देज पालना गर्नुपर्नेछ।

चिकित्सा शिक्षा आयोग

(छ) विद्यार्थी भर्नाको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम योग्यता आयोगले तोकेबमोजिम हुनेछ।

(ज) विद्यार्थीको भर्ना लगायत आर्थिक कारोवारका साथै अन्य विषयमा शिक्षण संस्थाले पारदर्शिता अपनाउनु पर्नेछ।

(झ) शिक्षण संस्थामा आवश्यक पर्ने जनशक्ति नेपाली नागरिक राख्नुपर्नेछ। तर, आवश्यक पदको लागि निर्धारित योग्यता पुगेका नेपाली नागरिक नपाइएमा आयोगको अनुमतिमा अवधि किटान गरी गैरनेपाली नागरिकलाई अस्थायी भर्ना गर्न सकिनेछ।

(ञ) शिक्षण संस्थामा कार्यगर्ने कर्मचारी तथा शिक्षकहरुको सेवा, शर्त र सुविधा सम्वन्धन प्रदान गर्ने विश्वविद्यालयसँग मिल्दो जुल्दो हुनेगरी शिक्षण संस्थाको संचालक समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।

(ट) शिक्षण संस्थाको लागि आवश्यक पर्ने फ्याकल्टी/शिक्षक विकासको लागि शिक्षण संस्था स्थापना भएको प्रथम वर्षदेखि नै कार्य योजना वनाई लागू गर्नुपर्नेछ। सो कार्ययोजना सम्बन्धन दिने विश्वविद्यालय/परिषद्र आयोगमा पेश गर्नुपर्नेछ।

(ठ) शिक्षण संस्थाले पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, परीक्षा लगायतका विषय आयोग र सम्वन्धन प्रदान गर्ने विश्वविद्यालय/परिषद्ले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ।

(ड) आयोग र सम्वन्धन दिने विश्वविद्यालय/परिषद्ले नियमित रुपले निरीक्षण र सुपरीवेक्षण गरी दिएको राय सुझाव सम्वन्धित शिक्षण संस्थाले पालन गर्नुपर्नेछ।

(ढ) आयोगले आवश्यक ठानेमा शिक्षण संस्थाले निरीक्षण गर्न गराउन सक्नेछ। यसरी निरीक्षण गर्दा गराउँदा आयोगले माग गरे बमोजिमको कागजात श्रेस्ता र अन्य विवरण नियमित ढंगले अनिवार्यरुपले पेशगर्नु सम्वन्धित शिक्षण संस्थाको कर्तव्य हुनेछ।

(ण) आयोग र विश्वविद्यालय/परिषदबाट भएका निरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका विषयवस्तु तथा कमीकमजोरीहरु समयमा नै पूरा गरी सोको जानकारी आयोगमा पठाउने कर्तव्य सम्बन्धित शिक्षण संस्थाको हुनेछ ।

(त) शिक्षण संस्था संचालन गर्ने सम्वन्धमा आयोग र सम्बन्धन प्रदान गर्ने विश्वविद्यालय/परिषद्ले दिएका निर्देशनहरु सम्वन्धित शिक्षण संस्थाले पालना गर्नुपर्नेछ।

(थ) राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन तथा नियमावलीले तोकेका प्रावधानहरु पालना गर्नुपर्नेछ ।

<u>बोधार्थ:</u>

श्री................................विश्वविद्याल/प्रतिष्ठान/परिषद.. ।

अनुसूची ३

(नियम ७ उपनियम(१) सँग सम्बन्धित)

<u>आयोगबाट दिइने आशयपत्रको नवीकरणको ढाँचा</u>

च.नं.:

मिति:

विषय: आशयपत्रको नवीकरण सम्बन्धमा।

श्री

यस आयोगको मिति को निर्णबमोजिम च नं मिति को पत्रानुसार त्यस शिक्षण संस्थालाई आर्थिक वर्ष .... लागि दिएको शिक्षण संस्था स्थापनाको आशयपत्र यस आयोगको मिति को निर्णयानुसार आर्थिक वर्ष .... लागि नवीकरण गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

....

चिकित्सा शिक्षा आयोग

अनुसूची ४

(नियम ८ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

<u>सम्बन्धन सिफारिशका लागि दिइने निवेदनको ढाँचा</u>

च.नं.

मिति:

श्रीचिकित्सा शिक्षा आयोग,

काठमाडौं।

विषय: <u>सम्बन्धन सिफारिश सम्बन्धमा।</u>

............प्रदेश............जिल्ला....................महा/उप/नगर/गाउँपालिका............वडा नं.......स्थानमा .... विषयको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि चिकित्सा शिक्षा आयोगबाट आसयपत्र प्राप्त गरेको यस संस्थाले राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ तथा राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७ र आसयपत्रमा उल्लिखित सबै शर्त तथा मापदण्ड पूरा गरेको हुँदा सो सम्बन्धी कागजात तथा प्रमाणहरू, चार प्रति स्वयम् मूल्याङ्कन प्रतिवेदन र निवेदनदस्तुरवापत रू. ....(अक्षरेपी रु.) दाखिला गरेको सक्कलै बैंक भौचरसमेत संलग्न गरी सम्बन्धन सिफारिस प्राप्तिका यो निवेदन पेशगरेको छु।

<u>विवरण</u>

१. संस्थाको नाम:

२. संस्था दर्ता नं.:

३. संस्था दर्ता मिति:

४. संस्था दर्ता गर्ने निकाय:

५. स्थायी लेखानं.

६. शिक्षण संस्थाको नाम:

७. शिक्षण स्थापना गर्ने स्थान:

८. सम्बन्धनका लागि सहमति प्रदान गर्ने विश्वविद्यालय/परिषद:

संस्थाको छाप

<u>निवेदक</u>

हस्ताक्षर:

नामथर:

ठेगाना:

चिकित्सा शिक्षा आयोग

सम्पर्क नं.:

अनुसूची ५

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

<u>आयोगबाट दिइने सम्बन्धन सिफारिस ढाँचा</u>

मिति:

विषय: सम्बन्धनका लागि सिफारिश गरिएको ।

श्री विश्वविद्यालय/परिषद

श्री ....जिल्ला ....गाउँपालिका/नगरपालिका/महानगरपालिका वडा नं. स्थित श्री .... संस्थालाई त्यस विश्वविद्यालय/परिषदको मिति .... को सहमति बमोजिम यस आयोगबाट तपसिल बमोजिमका कार्यक्रम संचालनका लागि मिति .... मा दिएको आशयपत्र बमोजिमको शर्त, मापदण्ड र प्रक्रिया पूरा गरेकाले उक्त शिक्षण संस्थालाई कार्यक्रम संचालनका लागि सम्बन्धन दिन चिकित्सा शिक्षा आयोग, कार्यकारी समितिको मिति............को निर्णयानुसार सिफारिश गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

<u>सम्बन्धनका लागि सिफारिश गरिएका कार्यक्रम</u>

१.
२.

....

चिकित्सा शिक्षा आयोग

अनुसूची ६

(नियम २५ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

<u>शिक्षण संस्था तथा कार्यक्रम प्रत्यायनको लागि आयोगमा दिनुपर्ने निवेदनको ढाँचा</u>

मिति:

श्री मापदण्ड तथा प्रत्यायन निर्देशनालय
चिकित्सा शिक्षा आयोग,
सानोठिमी, भक्तपुर ।

विषय: <u>कार्यक्रम प्रत्यायन सम्बन्धमा</u>।

चिकित्सा शिक्षा आयोगको मिति ....को आशयपत्र तथा ....विश्वविद्यालय/प्रतिष्ठानको मिति..को सम्बन्धनका आधारमा संचालनमा रहेको यस ....संस्थाले आयोग तथा विश्वविद्यालय/प्रतिष्ठानले तोकेका सवै मापदण्ड पूरा गरेकाले यस संस्थाको /यस संस्थामा संचालित ....कार्यक्रमको प्रत्यायन गरिपाउन तोकिए बमोजिमको शुल्क बुझाइ यो निवेदन गरेको छु ।

संस्थाको नामरठेगाना :

निवेदक: **पद:**

हस्ताक्षर:

मिति:

<u>संलग्न कागजात</u>

१. आशयपत्र
२. सम्बन्धनपत्र
३. संस्थाको नवीकरण
४. प्रत्यायन प्रस्ताव
५. शुल्क बुझाएको भौचर

चिकित्सा शिक्षा आयोग

अनुसूची ७

<u>शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था</u>

क्र.स.	कार्यक्रम	रकम
१	**आशयपत्र निवेदन वापत (नियमावलीअनुसार)**	
	क. एमबिबिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	१०,००,०००/-
	ख. एमबिबिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	२०,००,०००/-
	ग. बिडिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी	५,००,०००/-
	घ. बिडिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	१०,००,०००/-
	ङ. अन्य कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	च. अन्य कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	छ. परिषद अन्तर्गत संचालन हुने कार्यक्रम	१०,०००/-
२	**आशयपत्र नवीकरण वापत(नियमावलीअनुसार)**	
	क. एमबिबिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	ख. एमबिबिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	१०,००,०००/-
	ग. बिडिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	घ. बिडिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	ङ. अन्य कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	१,००,०००/-
	च. अन्य कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	छ. परिषद अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु	१०,०००/-
३	**सम्बन्धन सिफारिश शुल्क**	
	क. एमबिबिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	ख. एमबिबिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	१०,००,०००/-
	ग. बिडिएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	घ. बिडिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	ङ. अन्य कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	१,००,०००/-

चिकित्सा शिक्षा आयोग

क.स.	कार्यक्रम	रकम
	च. अन्य कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	छ. परिषद अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु	१०,०००/-
४	**प्रत्यायन सिफारिश शुल्क**	
	क. एमविविएस कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	५,००,०००/-
	ख. एमविविएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	१०,००,०००/-
	ग. विडिएस कार्यक्रम (स्वेदेशी लगानी	२,००,०००/-
	घ. विडिएस कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	४,००,०००/-
	ङ. अन्य कार्यक्रम (स्वदेशी लगानी)	१,००,०००/-
	च. अन्य कार्यक्रम (विदेशी लगानी)	२,००,०००/-
	छ. परिषद अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु	१०,०००/-

चिकित्सा शिक्षा आयोग